

Pestprotocol OBS De Bogen

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Daar zijn enkele voorwaarden aan verbonden:

Voorwaarden

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt waarna met hen schoolregels en klassenregels worden vastgesteld. (zie schoolgids).
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop op steekt, moet de school beschikken over een duidelijk protocol.
- Op onze school zijn een schoolcontactpersoon uit de personeelsgeleding en een schoolcontactpersoon uit de oudergeleding waar u terecht kunt. (zie schoolgids).
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon buiten de school mogelijk.

Het doel van dit pestprotocol

Alle kinderen moeten zich op onze school veilig voelen zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door duidelijke regels en afspraken te maken, kunnen kinderen en volwassenen, elkaar daarop aanspreken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Leerkrachten en de MR onderschrijven gezamenlijk dit protocol.

Het verschil tussen plagen en pesten

Plagen:

1. Gebeurt spontaan
2. Heeft geen kwade bijbedoeling
3. Duurt niet lang, gebeurt niet vaak.
4. Speelt zich af tussen gelijken.
5. Is meestal te verdragen of zelfs grappig, maar kan ook kwetsen.
6. Is meestal 1 op 1.
7. De rollen liggen niet vast.
8. De gevolgen zijn dragelijk.
9. De vriendschap wordt hervat.
10. Het kind blijft lid van de groep.
11. De sfeer in de groep blijft goed

Pesten:

1. Gebeurt met opzet: de pester weet vooraf wie hij/ zij zal pesten en doorgaans op welke manier.
2. De pester wil iemand bewust kwetsen of kleineren.
3. Kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens en regelmatig en houdt niet vanzelf op
4. De strijd is ongelijk, de pester heeft altijd de bovenhand. De pester voelt zich machtig als het slachtoffer zich machteloos voelt.
5. De pester heeft geen positieve bedoeling, wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
6. De pester betreft dikwijls anderen bij het pesten tegenover 1 slachtoffer.
7. Heeft een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde en de slachtoffers ook. Als de slachtoffer van de pester wegvalt, kan de pester op zoek gaan naar een ander slachtoffer.
8. Als er niet op tijd iets aan wordt gedaan, kunnen de lichamelijke en geestelijke gevolgen ingrijpend zijn en lang nawerken.
9. Het is niet makkelijk om na het pesten een goede relatie op te bouwen.
10. Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat hij/zij niet meer bij de groep hoort.
11. Geeft een dreigend, onveilig gevoel in de groep. Iedereen is angstig omdat ze bang zijn de volgende te zijn die gepest zal worden.

Het probleem dat pesten heet

De piek van het pesten ligt tussen de 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest. Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

- Op school willen we onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. aan de orde laten komen. Hierbij gebruiken we de methode "Goed gedaan".
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar zoals spreekbeurten, rollenspellen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkracht (en thuis de ouders) is van groot belang.

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van klassenregels en schoolregels voor de leerlingen, je er aan te houden en consequenties te accepteren.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven

- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- systematisch of meerdere keren door/ naar dezelfde persoon

Probleemgedragingen/ signaalgedragingen (ingedeeld in leeftijd)

Kanttekening:

- deze lijst is een globale richtlijn en is niet volledig
- sommige items zijn op zich een direct probleem of delict
- sommige items op zich hoeven nog geen aanleiding te geven om je ongerust te maken
- een combinatie van meerdere items zou wel eens een signaal kunnen zijn dat er meer aan de hand is.

Van 4 tot 12 jaar

- afwijkend gedrag van wat voor het kind, de leeftijd en de situatie normaal is
- afwijkende ideeën over wat wel en niet mag
- ernstig ongehoorzaam zijn/ autoriteitsconflicten
- liegen bij aanhouding/ verhoren en geen autoriteitsgevoelig gedrag vertonen
- onverschilligheid t.a.v. ouderen/ ouders/ agenten
- vernielingen en vandalisme
- agressief zijn naar andere kinderen en met agressie problemen oplossen
- pestgedrag vertonen/ gepest worden
- impulsief gedrag als brandjes stichten
- (kleine) diefstallen
- slechte motivatie, negatieve houding en slechte resultaten op school
- ongunstig schoolklimaat
- liegen
- laag zelfbeeld
- seksueel uitdagen naar andere kinderen en volwassenen
- weinig vrienden hebben of erg groepsgevoelig zijn
- angstig, bang en stressgevoelig zijn
- niet even alleen durven zijn
- weglopen van huis
- eenzaam voelen/ ontbreken van steun
- veel praten over dood en dood willen
- veel gezinsconflicten

Mogelijke oorzaken van pestgedrag

- Een problematische thuissituatie;
- Gevoel van anonimiteit (buitengesloten worden)
- In een niet-passende rol worden gedrukt;
- Met anderen de competitie aangaan;
- Strijd om de macht in de klas of in de buurt.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in 4 stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, doen wij het volgende:

Stap 1

Proberen er eerst zelf uit te laten komen.

Stap 2

Ga naar de leerkracht.

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en de verliezer of de zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

Stap 3

De leerkracht gaat een gesprek aan en neemt duidelijk stelling in.

De leerkracht neemt contact op met de ouders.

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek, probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en afspraken te maken.

De leerkracht neemt duidelijk stelling in. De pester wordt gevraagd naar zijn/haar bedoeling en wordt inzicht gegeven in de gevolgen daarvan. Er wordt gesproken over: Wie vindt het leuk wat er gebeurt, wanneer gebeurt het, waar gebeurt het hoe gebeurt het en wat kunnen we er aan doen?

Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

Stap 4

De fases van bestraffen treden in werking

Bij herhaaldelijke ruzie en of pestgedrag, houdt de leerkracht een bestraffend gesprek met de leerling die pest en of ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking. De naam van de pester en het voorval wordt in leerlingvolgsysteem genoteerd. Ouders worden op de hoogte gebracht van het ruzie/pestgedrag. Tevens wordt de directeur ingelicht en hij zal aanwezig zijn bij het gesprek met de ouders. De directeur, de leerkracht en ouders van alle betrokken partijen proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Consequenties van ruzies en pestgedrag

Wanneer de stappen 1 t/m 4 bij de aanpak van ruzies, geen positief resultaat hebben opgeleverd treden de volgende fases in werking:

Fase 1

De leerkracht maakt afspraken over gedragsveranderingen en de naleving van deze afspraken komt regelmatig aan de orde.

Leerkracht kiest gepaste straf bijv.

- Een of meerdere pauzes binnen blijven met bijv. een taak
- Even werken in een andere groep.
- Aanvegen van het schoolplein
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn/ haar rol in het pestprobleem
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/ zij het gepeste kind aandoet

Fase 2

- Wederom een gesprek met de directeur, leerkracht en ouders als de situatie niet verandert. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een eind aan het probleem te maken. De groepsleerkracht heeft alle activiteiten vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en de school heeft al het mogelijke gedaan om een eind te maken aan het pestprobleem.

Fase 3A

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 3B

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er in overleg met het team voor gekozen worden om een leerling(tijdelijk)in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

Fase 4

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden overeenkomstig het veiligheidsprotocol van de Stichting PrOo.

Vanaf stap 4 worden alle handelingen vastgelegd door de leerkracht en in het leerlingvolgsysteem van desbetreffende leerling bewaard.

De ouders van de betrokken kinderen worden op de hoogte gesteld.

Begeleiden van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er gepest wordt;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/ zij voor, tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die de pester wil uitlokken. Laat de leerling inzien dat hij/ zij op een andere manier kan reageren.
- Zoeken naar en oefenen van een andere reactie.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/ beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling.
- Het gepeste kind niet over beschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiden van de pester

- Pesten is niet gewenst in en om onze school: wij houden ons aan deze regel.
- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten.
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke/ leuke kanten de gepeste heeft.
- Straffen als het kind wel pest, belonen als het kind zich aan de regels Houdt.
- Kinderen leren om niet meteen kwaad te worden, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school. Elkaar informeren en overleggen.
- Inleven in het kind.
- Inschakelen van hulp zoals sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts etc.

Begeleiden van de meelopers

De meelopers zien wij als een passieve pester. Hij/zij is medeplichtig maar blijft op afstand. Hij/zij doet niets om het pesten te stoppen. Hij/zij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij/zij lacht mee met de pester omdat ze bang zijn om zelf slachtoffer van de pester te worden.

Zorgen dat dingen bespreekbaar worden.

Informatie over pestgedrag valt niet onder 'klikken'. De groep moet dit duidelijk ervaren.

De groep wijzen op de omgangs- en gedragsregels.

Adviezen aan de ouders:

Ouders van het gepeste kind

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde komt aan het pesten.

Ouders van de pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat!

Alle andere ouders

- Stimuleer uw kind om op een goede manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.